

การจัดการความรู้
Knowledge Management (KM)

เรื่อง “การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์”

โดย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1	4
- หลักการและเหตุผล	
- วัตถุประสงค์	
- ขอบเขตเรื่อง	
บทที่ 2	5
- การกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	
บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์	18
บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์	19
บทบาทหน้าที่สหกรณ์	19
สรุปขั้นตอนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์กรณีเป็นทุนให้สมาชิกกู้	21

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ และผู้บริหารทุกระดับชั้นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้ความสำคัญ สนับสนุนให้ศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการ แนะนำส่งเสริมสถาบันเกษตรกร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ขอเสนอชุดความรู้เรื่อง การบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนา สหกรณ์ เพื่อส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา กรณีเป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนางานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะทำงาน

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดทำชุดความรู้ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ได้เลือกจากประสบการณ์ เทคนิค วิธีการและ/หรือความชำนาญจากการปฏิบัติงานจริง ที่สำคัญประโยชน์ที่เกิดขึ้นต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึง กลุ่มเป้าหมายที่ต้องเข้าไปปฏิบัติงานและวัดผลสำเร็จ โดยต้องเสริมประสบการณ์เทคนิควิธีการที่นำไปใช้แล้ว เห็นผลสำเร็จเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากเรื่องที่จะนำมาสร้างชุดความรู้โดยเกิดผลสำเร็จมาแล้วเท่านั้น จึงนำมาขยายผลให้กับบุคคลในหน่วยงานต่อด้วยกระบวนการของ KM ซึ่งผลสำเร็จดังกล่าวสามารถอ้างอิงข้อมูลที่กลุ่มเป้าหมาย โดยมีเอกสาร/หลักฐานอ้างอิงผลสำเร็จนั้น จึงจะนำเรื่องดังกล่าวมาสร้างเป็นชุดความรู้ได้

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม ได้กำหนดหัวข้อ/เรื่องที่จะนำมาสร้างการจัดการความรู้ (KM) เรื่อง การบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา กรณีเป็นทุนให้สมาชิก โดยเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำไปเป็นคู่มือในการส่งเสริม สนับสนุนสหกรณ์ และสหกรณ์ที่ขอู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้มีการปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหาร กองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. 2557 เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
- 2) เพื่อให้สหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์สามารถส่งชำระหนี้ต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ตามกำหนดสัญญา

1.3 ขอบเขตเรื่อง

- 1) สหกรณ์ที่ขอู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรณีเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้กับสมาชิก
- 2) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ นำไปเป็นคู่มือในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการสหกรณ์
- 3) เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์

บทที่ 2

การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

1. คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืม

1. สหกรณ์ทุกประเภท
2. มีทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า 50,000.- บาท
3. มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้ผิดนัดค้างชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเงินทุน สำหรับกรณีสหกรณ์ได้รับการผ่อนผัน การขยายเวลาชำระหนี้ การลดหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การไกล่เกลี่ยคดี การประนีประนอมหนี้ และสหกรณ์สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข
4. ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและทางบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่อง หรือทุจริตต้องได้รับการแก้ไขแล้ว
5. สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 1 ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน 500,000.- บาท

2. วัตถุประสงค์ในการให้สหกรณ์กู้ยืม

1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ให้สมาชิกกู้ยืม หรือจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิต
 - (1) กรณีที่สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายหรือรวบรวมผลผลิต จะต้องมีส่วนทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ในแต่ละวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ (บุคคลทั้งหมด หมายถึงสมาชิกและบุคคลภายนอก) โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ 4 ปีบัญชีที่ผ่านมา
 - (2) การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ตาม (1) ให้ยกเว้นกรณี
 - (2.1) สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์
 - (2.2) สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตในปีแรก
 - (3) สำหรับกรณีอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่พิจารณาในเบื้องต้นพร้อมทั้งให้ความเห็น หากเห็นสมควรให้สหกรณ์กู้ยืม ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อพิจารณากลับรองคำขอกู้ยืม นั้น ๆ เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติตามระเบียบฯ ข้อ 19 เป็นรายการต่อไป

2. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินลงทุน

ยกเว้น กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อสร้างสำนักงานให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของวงเงินลงทุนสร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินลงทุน
- (2) ในกรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) และสามารถบริจาคเงินได้ตามบันทึกข้อตกลง ให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจุบันพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุน และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี

สหกรณ์ที่จะขอกู้ตามวัตถุประสงค์ในข้อ 1. และ 2. จะต้องดำเนินการในรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

1. สำนักรวบรวมความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ กำหนด ก่อนเสนอแผนขอกู้
2. สหกรณ์ที่ขอกู้เงินเพื่อนำไปจัดหาสินค้ามาจำหน่าย **จะต้องมีสมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์** โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ 4 ปีบัญชีที่ผ่านมา
การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอกู้เงิน
 - (1) เพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์
 - (2) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในปีแรก
3. สหกรณ์ที่ขอกู้เงิน กพส. เพื่อจัดหาปุ๋ยมาจำหน่าย ในการจัดซื้อปุ๋ยเคมีสหกรณ์จะต้องจัดซื้อด้วยความระมัดระวังจากแหล่งผลิตหรือบริษัทที่ได้มาตรฐาน ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำแนะนำการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยไว้ขายของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2553
4. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการขอกู้ของสหกรณ์
 - (1) พิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 3 ปี (ผลการจัดหาสินค้าชนิดนั้นเปรียบเทียบกับแผนในการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย) เพื่อดูแนวโน้มว่าผลเป็นอย่างไร หากสหกรณ์จัดทำแผนงาน/โครงการจัดหาสินค้าสูงกว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มาก จะต้องชี้แจงเหตุผลและปัจจัยที่ชัดเจนว่าสหกรณ์สามารถดำเนินการได้ หากไม่มีเหตุผลและพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนงาน/โครงการของสหกรณ์สูงเกินความจำเป็น ให้สหกรณ์ปรับแผนให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและมีความเป็นไปได้
 - (2) พิจารณาแผนการซื้อ แผนจำหน่าย และอุปกรณ์การตลาดที่จำเป็น เช่น ฉางสามารถเก็บวัสดุการเกษตรได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกัน รวมทั้งระยะเวลาในการ ซื้อ/ขาย ต่อรอบ เพื่อนำ มาวิเคราะห์กระแสเงินสด และตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้เงินจำ นวนเท่าใดถึงจะเหมาะสมกับปริมาณธุรกิจ
 - (3) การจัดหาสินค้าในแต่ละครั้งมีปริมาณมาก และทยอยจำหน่ายเป็นเวลานานอาจมีผลกระทบต่อสินค้าเสื่อมสภาพ และต้องใช้เงินจำนวนมากโดยไม่จำเป็น ให้พิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมด้วย
 - (4) กรณีจัดหาปุ๋ยจะต้องทราบฤดูกาลใช้ปุ๋ยของพืชนั้น ๆ เพื่อพิจารณาแผนขอกู้ของสหกรณ์ได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับฤดูกาลผลิต

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้

1. กองทุนพัฒนาสหกรณ์สนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ขนาดเล็กที่ยังไม่สามารถเปิดวงเงินกู้กับ ธ.ก.ส. ได้ และไม่มีแหล่งสนับสนุนเงินกู้จากแหล่งอื่นเป็นลำดับแรก โดยแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอกู้ (ถ้ามี) ปกติกรมฯ จะให้กู้เฉพาะสมาชิกที่ไม่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อไม่ให้สมาชิกมีหนี้หลายทาง และเป็นการป้องกันความเสี่ยงต่อการชำระหนี้คืนเจ้าหนี้
2. สหกรณ์ที่มีวงเงินกู้ยืม ธ.ก.ส. เหลืออยู่ กพส. จะไม่พิจารณาให้กู้ โดยให้สหกรณ์ไปใช้วงเงินกู้จาก ธ.ก.ส. หากวงเงินกู้ ธ.ก.ส. เต็ม ให้ชี้แจงสาเหตุที่ ธ.ก.ส. ไม่ขยายวงเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ โดยแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอกู้ (ถ้ามี) ยกเว้นกรณีการกู้เงินตามโครงการที่คณะกรรมการบริหาร กพส. อนุมัติหลักการไว้แล้ว โดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ด้วย

3. สหกรณ์ที่ประสงค์ขอกู้เงินในวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกปลูกอ้อยและรวบรวมผลผลิตอ้อยจากสมาชิก ให้สหกรณ์ขอรับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนอ้อยและน้ำตาล
4. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ จะต้องทราบว่าสมาชิกปลูกพืชชนิดใดพื้นที่ปลูกและมีข้อมูลทางการเกษตร เช่น ฤดูกาลปลูก-เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่ ค่าลงทุน/ไร่ จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาแผนงาน/โครงการ และกระแสเงินสดของโครงการที่ขอกู้ ว่ามีความเป็นไปได้เพียงใด เพื่อตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้จำนวนเท่าใด
5. กำหนดหาอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับสหกรณ์ (Minimum Cooperative Rate : MCR) ซึ่งเป็นการคำนวณต้นทุนสินเชื่อของสหกรณ์ และให้นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาเงินกู้ โดยให้ความเห็นว่า สหกรณ์ควรเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิกไม่เกิน $MCR + 4\%$ แต่ต้องไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สหกรณ์เรียกเก็บจากสมาชิกทั่วไป (หากต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตามประกาศฯ ของสหกรณ์ อาจจะต้องแนะนำให้สหกรณ์ออกประกาศ เรื่อง การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับสมาชิกตามโครงการที่กู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ)
6. กำหนดระยะเวลาการให้กู้จะต้องสอดคล้องกับแผนการผลิต และแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ได้ ซึ่งจะทำให้สหกรณ์ชำระหนี้คืนกองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ตามกำหนด

วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลผลิต

1. สสำรวจปริมาณผลผลิตของสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการ ตามแบบที่กรมฯกำหนด ก่อนจัดทำแผนงาน/โครงการรวบรวมผลผลิต ซึ่งในการทำแผนงานดังกล่าว ต้องเน้นการทำธุรกิจกับสมาชิกเป็นลำดับแรก
2. สหกรณ์ที่ขอกู้เงินเพื่อนำไปรวบรวมผลผลิต **จะต้องมีสมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคคลคนทั้งหมดที่ทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์** โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ 4 ปีบัญชีที่ผ่านมา การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ให้ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตในปีแรก
3. ต้องทราบฤดูกาลของผลผลิตนั้น ๆ ที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาใด
4. พิจารณาผลการรวบรวมผลผลิตนั้น ใน 3 ปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาทั้ง**ปริมาณผลผลิต จำนวนสมาชิก และมูลค่าผลผลิต** เปรียบเทียบกับแผนงาน/โครงการที่สหกรณ์รายงานขอกู้เพื่อพิจารณาว่าแผนงาน/โครงการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์มีความเป็นไปได้เพียงใด
5. สหกรณ์ควรมีเครื่องมือและอุปกรณ์การตลาดที่จำเป็น สำหรับการรวบรวมผลผลิตอย่างพอเพียง เช่น โรงสี ฉาง ลานตาก รถบรรทุก ไชโล เป็นต้น
6. พิจารณาแผนการรวบรวม แผนการจำหน่าย และระยะเวลาที่ผลผลิตจะสามารถเก็บรักษาได้ รวมทั้งอุปกรณ์การตลาดที่มีอยู่ตามข้อ 4 ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ รวมทั้งระยะเวลาในการซื้อ/ขายต่อรอบ เพื่อนำมาวิเคราะห์กระแสเงินสด และตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้เงินจำนวนเท่าใด จึงจะเหมาะสมกับ ปริมาณธุรกิจ
7. กรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) ให้พิจารณาความสามารถในการบริหารจัดการเงินลงทุนและค่าธรรมเนียมว่า สหกรณ์บริหารจัดการได้

ตามบันทึกข้อตกลงหรือไม่ และการรวบรวมผลผลิตเป็นการถือฤกษ์การใช้ประโยชน์ในปัจจุบันพื้นฐานที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้จาก ASPL หรือไม่อย่างไร

กรณี ถ้ามีสมาชิกรับผลผลิตมาชำระหนี้สหกรณ์ ไม่ควรนำผลผลิตดังกล่าวมารวมอยู่ในแผนธุรกิจที่จะขอเงิน

วัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน

1. สหกรณ์มีความจำเป็นในการลงทุนหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการประกอบการพิจารณาด้วย
3. นอกจากนี้ในการขอเงินเพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน สหกรณ์จะต้องเสนอเอกสารประกอบการพิจารณา และผู้พิจารณาต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนงานโครงการวิเคราะห์ทางการเงิน ดังนี้
 - (1) การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและประมาณการค่าลงทุนที่มีวิศวกรรับรอง
 - (2) การลงทุนเพื่อซื้อทรัพย์สิน เช่น รถบรรทุก รถตัก ฯลฯ จะต้องมีการประเมินราคาจากบริษัทหรือผู้ขาย
 - (3) การตั้งสมมติฐานประมาณการรายได้-รายจ่าย โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เป็นไปได้ ผู้วิเคราะห์ควรจะไปศึกษาข้อมูลในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความจริง พร้อมทั้งพิจารณาจากข้อมูล ทางวิชาการประกอบด้วย (ถ้ามี)
 - (4) วิเคราะห์งบกระแสเงินสดของโครงการว่าสหกรณ์มีเงินสดเพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้หรือไม่ และสามารถชำระคืน ภายในระยะเวลาเท่าใด
 - (5) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าเชิงธุรกิจ ควรจะใช้
 - Internal Return Rate (IRR) Discount Rate ที่ 8% ในการหาค่า
 - B/C Ratio
 - Net Present value (NPV)
 - คำนวณหาระยะเวลาคืนทุน เมื่อได้ระยะเวลาคืนทุนแล้ว ให้บวกเพิ่มอีก 1 ปี เป็นระยะเวลาที่กำหนดให้สหกรณ์ชำระคืนเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้เสร็จสิ้น
4. การขอเงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สินให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน โดยสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินลงทุน ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอเงินเพื่อสร้างสำนักงานให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของวงเงินลงทุน สร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินลงทุน
5. กรณีสหกรณ์ได้รับการสนับสนุน เงินทุน ภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร และสามารถบริจาคเงินได้ตามกำหนดในหนังสือยินยอมบริจาค ให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจุบันพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุนและให้คิดดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 1 ต่อปี

3. ระยะเวลาให้กู้ยืม

1. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 1 ปี หรือ 1 ฤดูกาลผลิต
2. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน 15 ปี

3. กรณีระยะเวลาให้กู้ยืมนอกเหนือจาก ข้อ 1 และ ข้อ 2 ให้พิจารณาเป็น ราย ๆ ไป

4. อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับเงินกู้ยืม

1. ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 10 ต่อปี ตามประกาศคณะกรรมการบริหาร กพส. เรื่องหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนา สหกรณ์ หรือตามที่กำหนดไว้ในโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร กพส.

2. กรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ประสบสาธารณภัย คณะกรรมการบริหาร กพส. อาจให้กู้โดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาเท่าใดก็ได้

3. การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มนับตั้งแต่วันถัดจากวันที่สหกรณ์รับเงินกู้ยืมถึงวันที่สหกรณ์ได้ส่งชำระหนี้ให้แก่ผู้ให้กู้

4. ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี สำหรับต้นเงินที่ค้างชำระนับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผัน/ขยายเวลาชำระหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาแตกต่างกันตามผลการจัดชั้นลูกหนี้ในแต่ละประเภทและขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการรวมซื้อ - การรวมขาย เพราะในหลักการ สหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ขนาดเล็กที่ไม่สามารถกู้จาก ธ.ก.ส. ได้

(2) วัตถุประสงค์เพื่อการรวมซื้อ การรวมขาย และการลงทุนในทรัพย์สิน จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืม เพราะการทำธุรกิจดังกล่าวมีความเสี่ยง

5. หลักประกันเงินกู้

5.1. เงินกู้ กพส. ทุกสัญญาต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ สหกรณ์ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัวและอาจจัดหาสิ่งหาทรัพย์สินมาค้ำประกันให้ค้ำประกันนี้

5.2. กรณีที่สหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์และสหกรณ์ยังมีหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ เรียกให้คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ค้ำประกันเงินกู้เพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยคณะกรรมการชุดเก่ายังไม่พ้นภาระการค้ำประกันแต่อย่างใด ตามหนังสือกรมฯ ที่ กษ 1110/1702 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552

5.3. ผู้มีอำนาจอนุมัติอาจให้สหกรณ์จัดหา หรือสหกรณ์อาจเสนอ ให้มีหลักประกันเงินกู้เพิ่มเติม อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- (1) จำนองสิ่งหาทรัพย์สิน หรือสิ่งหาทรัพย์สินของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น
- (2) จำนำสิ่งหาทรัพย์สิน หรือตราสารหนี้ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น
- (3) บุคคลอื่น

5.4. กรณีกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย

6. การยื่นเรื่องขอกู้เงิน

สหกรณ์ใดประสงค์จะกู้ยืมเงิน กพส. ให้ยื่นรายงานคำขอกู้ต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ เพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในกรณีที่เหมาะสมควรให้กู้ยืม ให้เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตต่อไป

7. เอกสารประกอบคำขอกู้ยืม

สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน กพส. ให้ยื่นคำขอกู้ต่อกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารแล้ว ให้วิเคราะห์ความจำเป็นและความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ และความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่ต้องใช้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และให้ความเห็นประกอบการเสนอคำขอกู้เงินของสหกรณ์ ในกรณีที่เหมาะสมควรให้สหกรณ์กู้ยืม ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากองทุนพัฒนาสหกรณ์ ก่อนเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติต่อไป โดยให้ใช้แบบและเอกสารประกอบคำขอกู้เงินตามที่คณะกรรมการบริหาร กพส. กำหนดดังนี้

1. แบบคำขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
2. งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือน ก่อนรายงานขอกู้
3. งบดุล และงบกำไรขาดทุนปีก่อนที่ยื่น เว้นแต่สหกรณ์ปิดบัญชี

ไม่แล้วเสร็จให้ใช้งบการเงินก่อนหน้านั้น 1 ปี

4. สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มิตีขอกู้เงิน
5. สำเนารายงานการประชุมใหญ่ครั้งที่มิตีให้ลงทุนในทรัพย์สิน
6. ประเมินการค่าลงทุน พร้อมใบเสนอราคา ประเมินการรายได้-ค่าใช้จ่ายและแบบแปลน

การก่อสร้างที่มีวิศวกรรับรอง

7. แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการขอกู้เงินฯ
8. สำเนาแผนงานประจำปีของสหกรณ์ ส่วนที่จะขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์
9. สำเนาหนังสือเอกสารหลักฐานการจำนองที่ดินของสหกรณ์และลำดับที่สหกรณ์จำนองที่ดิน หรือสำเนาเอกสารที่ดินที่จะจำนองใหม่หรือจำนองเพิ่มเติมและรายละเอียดสิ่งปลูกสร้าง
10. หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินของกรมที่ดิน ของสำนักงานที่ดินอำเภอ/จังหวัด
11. หนังสือรับรองราคาซื้อขายที่ดินในบริเวณใกล้เคียงตามราคาท้องถิ่น
12. แผนที่ที่ตั้งของที่ดินโดยสังเขป พร้อมอาณาบริเวณใกล้เคียงและทางเข้า-ออก
13. ภาพถ่ายที่ดินและบริเวณโดยรอบ

เงื่อนไข

1. รายการที่ 5-6 ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน
2. รายการที่ 7 ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อจัดหา รวบรวม และให้สมาชิกกู้
3. รายการที่ 9-13 ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ที่มีที่ดิน
4. สหกรณ์ที่จะกู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกวัตถุประสงค์จะต้องกำหนดไว้ในแผนงาน

ประจำปี (การประชุมใหญ่ประจำปี)

8. ผู้มีอำนาจอนุญาตให้สหกรณ์กู้เงิน (ต่อสัญญา)

1. ผู้อำนวยการสำนักบริหารเงินทุน เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวน ไม่เกิน 25,000,000.- บาท
2. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน จำนวนเงินกู้เกินกว่า 25,000,000.- บาท
3. ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนไม่เกิน 5,000,000 บาท

9. กรอบการพิจารณาค่าขอกู้ยืม

1. พิจารณาถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ
 - (1) แผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ต้องมีรายได้เกินจุดคุ้มทุนหรือมีผลตอบแทนของโครงการคุ้มค่าต่อการลงทุน
 - (2) รายได้สุทธิคงเหลือจากงบกระแสเงินสดเพียงพอในการส่งชำระคืนเงินกู้
 - (3) ลักษณะของธุรกิจที่ใช้เงินกู้จาก กพส. ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิก ภายใต้อัตลักษณ์และวิธีการสหกรณ์
 - (4) ผลประโยชน์จากการใช้เงินต้องเกิดกับสมาชิกโดยตรง
2. พิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ต้องมีปัจจัยที่สามารถชี้ให้เห็นชัดเจน หรือปัจจัยจากผลดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ว่า สหกรณ์จะสามารถดำเนินธุรกิจตามแผนงาน/โครงการที่ขอเงินได้ประสบความสำเร็จ
3. พิจารณาความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์และภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์
 - (1) มีงบการเงินมาแสดงและวิเคราะห์แล้ว มีความสามารถจะก่อหนี้เพิ่มได้
 - (2) นำผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ ในมุมมอง 6 มิติ (Camels Analysis) ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบการพิจารณาโดยข้อมูลดังกล่าวเป็นการประเมินผลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อชี้สถานการณ์และเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์ รวมทั้งแนะนำทางการเงินแก่สหกรณ์เพื่อลดความเสี่ยงโดยให้สหกรณ์จังหวัดประสานงานเพื่อขอผลการวิเคราะห์ฯ ดังกล่าวจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ประกอบการพิจารณาให้เงินกู้ด้วย ดังนี้
 - ความเสี่ยงของเงินทุน (Capital Strength)
 - คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)
 - ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability)
 - ความสามารถในการทำกำไร (Earning Sufficiency)
 - สภาพคล่องของสหกรณ์ (Liquidity)
 - ผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity)
4. พิจารณางบกระแสเงินสด

วิเคราะห์งบกระแสเงินสด ในการดำเนินธุรกิจ ตามรายงานขอู้ว่าขาดสภาพคล่องสูงสุดเท่าไร ทั้งนี้การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด ต้องอยู่ภายใต้สมมุติฐานที่เป็นไปได้ และแผนประมาณการต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ตามความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์บททดลอง

ประกอบ เพื่อพิจารณาว่าสหกรณ์สามารถนำเงินมาสมทบในการดำเนินธุรกิจได้หรือไม่ โดยพิจารณาให้สหกรณ์
 กู้ยืมเท่าที่จำเป็นเพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

5. มีหลักประกันเงินกู้

สหกรณ์ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้ง
 ผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัว
 และอาจจัดหาหลักประกันอื่น รวมถึง

5.1 กรณีสหกรณ์กู้เงินควรพิจารณาหลักประกันอสังหาริมทรัพย์ให้ค้ำหนี้
 (ถ้ามี) โดยเฉพาะการกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย และหาก
 ไม่เพียงพอควรให้สหกรณ์จัดหาอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันให้ค้ำหนี้

5.2 กรณีที่สหกรณ์ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน
 เพื่อก่อสร้างทรัพย์สินถาวร เช่น สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การขอใช้/เช่าที่ดินจากองค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ให้จดจำนองทรัพย์สินเป็นประกันด้วย

6. สำรวจความต้องการของสมาชิก

มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนจัดทำแผนขอเงิน เนื่องจากการทำธุรกิจของ
 สหกรณ์จะต้องให้บริการแก่สมาชิกเป็นหลัก ดังนั้นการพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงินในวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิก
 กู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และรวบรวมผลผลิต สหกรณ์จะต้องสำรวจความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ
 กำหนด (แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์) พร้อมทั้งส่งแบบ
 สำรองดังกล่าวประกอบคำขอเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง
 เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เพื่อสร้างความโปร่งใสในกระบวนการบริหารจัดการเงินกองทุน
 พัฒนาสหกรณ์ ตามหนังสือกรมฯ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1108/11776 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เรื่องข้อเสนอการ
 เปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

สำหรับการขอเงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สินจะต้องมีมติของที่ประชุมใหญ่

7. ตรวจสอบหนี้สัญญาเดิม

การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบหนี้สัญญาเดิมหากเป็นการขอ
 ใหม่ในวัตถุประสงค์เดียวกัน จะต้องแจ้งให้สหกรณ์ส่งชำระหนี้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนเสนอคำขอ
 สหกรณ์ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อเงินราชการตามหนังสือกรมฯ ที่ กษ 1108/13517
 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2555 เรื่องซักซ้อมแนวทางการบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

8. ตรวจสอบวงเงินกู้ยืมของสหกรณ์

ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์เปรียบเทียบกับ
 งบการเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว จะเกินวงเงินกู้ยืมประจำปีไม่ได้ซึ่งตามประกาศนาย
 ทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องมีวงเงินกู้ยืมคงเหลือเพียงพอที่จะให้สหกรณ์กู้ได้**วงเงินกู้ยืมคงเหลือหมายถึง
 วงเงินกู้ยืมประจำปี หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว** ซึ่งประกอบด้วยวงเงิน
 กู้ยืม วงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินรับฝากสหกรณ์อื่น จำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงิน และเงินกู้ยืม
 คงเหลือต่าง ๆ ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์เรื่องค่านิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ประกาศ
 ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2547

9. ตรวจสอบชั้นลูกหนี้ของสหกรณ์

สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้เงิน กพส. **ต้องได้รับการจัดชั้นลูกหนี้ทุกสหกรณ์** ในแต่ละงบประมาณ
 นั้น ๆ ก่อนยื่นคำขอเงินกู้ยืม ซึ่งกรมฯ จะประกาศผลการจัดชั้นลูกหนี้ทุกวันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี

10. การจัดชั้นลูกหนี้

10.1 เกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ กพส.

มีองค์ประกอบในการพิจารณา 3 หมวด ได้แก่ มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้ และวินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยให้คะแนนหมวดละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน ดังนี้

(1) มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ เป็นการประยุกต์ใช้ CAMELS analysis โดยนำอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญบางส่วนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ เทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำ

- อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน 2 คะแนน
- อัตราหมุนของสินทรัพย์ 2 คะแนน
- อัตราการเติบโตของธุรกิจ 2 คะแนน
- อัตรากำไรสุทธิ 2 คะแนน
- อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 2 คะแนน

ในการพิจารณาให้คะแนนจะเทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ตามประเภทและขนาดสหกรณ์ ดังนี้

- (1) ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย 2 คะแนน
- (2) ระดับเท่าค่าเฉลี่ย 1.5 คะแนน
- (3) ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 1 คะแนน

(2) การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการนำ ผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้

- ระดับชั้นคุณภาพ ดีมาก 10 คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ ดี 8 คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ พอใช้ 6 คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ ควรปรับปรุง/ต้องแก้ไข/ไม่ได้รับการจัดชั้น 5 คะแนน

(3) วินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 2 ครั้ง ที่ผ่านมา ชำระได้ตามกำหนดสัญญา 10 คะแนน

- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน 1 ครั้ง ที่ผ่านมา ชำระได้ตามกำหนดสัญญา 8 คะแนน

- สหกรณ์ที่กู้เงินครั้งแรกยังไม่ถึงกำหนดชำระ หรือลูกค้าใหม่ 6 คะแนน

- สหกรณ์ที่มีประวัติกู้เงินครั้งที่ผ่านมามีผิดนัดชำระหนี้หรือค้างชำระ 5

คะแนน

10.2 การกำหนดชั้นลูกหนี้

เมื่อได้คะแนนจากหมวดต่าง ๆ ทั้ง 3 หมวดแล้วให้นำมารวมคะแนนและแบ่งชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A ได้คะแนนสูงกว่า 26.99 คะแนน (90% ขึ้นไป)

เกรด B ได้คะแนนตั้งแต่ 22.50 - 26.99 คะแนน (75.00 - 89.99%)

เกรด C ได้คะแนนตั้งแต่ 18.00 - 22.49 คะแนน (60.00 - 74.99%)

เกรด D ได้คะแนนต่ำกว่า 18.00 คะแนน (ต่ำกว่า 60%)

10.3 การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี

กรมฯ จะทำการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นประจำทุกปี ปีละหนึ่งครั้งทุกวันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี และให้นำผลการจัดชั้นดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้ยืมตามความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ในปีงบประมาณนั้น ๆ

11. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ผลการจัดชั้นลูกหนี้ และขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และการรวบรวมผลผลิต เพราะในหลักการสหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ที่ไม่สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส.

(2) วัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต และการลงทุนในทรัพย์สินจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืมเพราะการทำธุรกิจ ดังกล่าวมีความเสี่ยง

ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ชั้นลูกหนี้	อัตราดอกเบี้ย (%)			
	วัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้		จัดหา/รวบรวม/ลงทุนในทรัพย์สิน	
	ขนาดเล็ก-กลาง	ขนาดใหญ่-ใหญ่ มาก	ขนาดเล็ก-กลาง	ขนาดใหญ่-ใหญ่ มาก
A	3.00	4.00	1.50	2.50
B	3.50	4.50	2.00	3.00
C	4.00	5.00	2.50	3.50
D	4.50	5.50	3.00	4.00

เว้นแต่กรณี การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ อัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตาม โครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร กพส.

12. การกำหนดวงเงินให้กู้ กพส.

การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม พิจารณาจากองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โดยให้ระดับคะแนน

ในแต่ละด้าน 10 คะแนน รวม 20 คะแนน และกำหนดวงเงินให้กู้ยืมรวมทุกสัญญาสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนงาน/โครงการขอกู้เงินของสหกรณ์ ดังนี้

องค์ประกอบในการพิจารณา

ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)		ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)		เกณฑ์การพิจารณา
A	10	ใหญ่มาก	10	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้วงเงินกู้ ชั้นสูงสุดไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์ - ถ้าคะแนนต่ำกว่า 20 คะแนน ให้วงเงินกู้ ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน 14 คะแนน จะได้ 8.4 เท่าของทุนของสหกรณ์
B	9	ใหญ่	9	
C	8	กลาง	8	
D	7	เล็ก	7	

ทั้งนี้ ในกรณีที่สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงานและการบริหารจัดการโดยส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาของสมาชิก ซึ่งกรมฯ จำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูการดำเนินธุรกิจให้แก่สหกรณ์ ผู้มีอำนาจอนุมัติสามารถพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีไป โดยไม่ต้องพิจารณาวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ดังกล่าว

13. การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานขอกู้และขอเบิกเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ในการปฏิบัติราชการเพื่อบริการประชาชน ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการโดยได้ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน ดังนี้

13.1 ระยะเวลาขอกู้และขอเบิกเงิน กพส. สัญญาไม่เกิน 5,000,000 บาท (ไม่เกิน 25 วันทำการ) ขั้นตอนขอกู้เงิน 21 วัน รวมเบิก 4 วัน อำนาจการอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2

13.1.1 ขั้นตอนขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- (1) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์... รับคำขอกู้เงินของสหกรณ์ จำนวน 5 วันทำการ
- ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารประกอบคำขอกู้เงิน
 - วิเคราะห์ถึงความจำเป็นของสหกรณ์ และความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
 - ศึกษาข้อมูลในพื้นที่พร้อมทั้ง ให้ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์และส่งเรื่องให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2
- (2) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ
- พื้นที่ 1 และ 2 รับคำขอกู้เงิน ผลการวิเคราะห์และความเห็นของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 15 วันทำการ
- วิเคราะห์ถึงความจำเป็นของสหกรณ์ ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
 - เสนอความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์ นำเสนอที่ประชุม
 - เตรียมเอกสารการประชุม

- จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- จัดทำรายงานผลการประชุมและเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ/ไม่อนุมัติ

(3) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 แจ้งผลอนุมัติ/ไม่อนุมัติ พร้อมเอกสารแบบฟอร์มหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน หนังสือค้ำประกัน และหลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินการต่อไป จำนวน 1 วันทำการ รวมขั้นตอนขอกู้เงิน จำนวน 21 วันทำการ

13.1.2 ขั้นตอนขอเบิกเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(1) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ช่วยแนะนำสหกรณ์จัดทำหลักฐานการกู้ยืมและหลักประกัน พร้อมทั้งตรวจสอบหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน หนังสือค้ำประกัน หลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน และส่งให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด /สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 แล้วแต่กรณี จำนวน 1 วันทำการ

(2) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 ตรวจสอบเอกสารการขอเบิกเงิน หนังสือสัญญากู้ยืมฯ หนังสือค้ำประกันและหลักประกันอื่น (ถ้ามี) พร้อมเอกสารประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามในเอกสารต่าง ๆ พร้อมทั้งดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์และแจ้งสหกรณ์/กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่ทราบด้วย จำนวน 3 วันทำการ

รวมขั้นตอนขอเบิกเงิน จำนวน 4 วันทำการ

รวมขั้นตอนขอกู้และขอเบิกเงิน กพส. จำนวน 25 วันทำการ

หมายเหตุ 1. ระยะเวลา หมายถึง วันเวลาทำการ

2. กรณีสหกรณ์จัดส่งเอกสารประกอบคำขอกู้ไม่ครบถ้วน ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือ สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 จัดทำหนังสือแจ้งให้สหกรณ์ชี้แจงและจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามคู่มือสำหรับประชาชน (ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558) หน้า 15

3. การนับระยะเวลาการปฏิบัติงาน จะเริ่มนับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ทุกขั้นตอน

13.2. ระยะเวลาขอกู้และขอเบิกเงินกู้ กพส. สัญญาเกิน 5,000,000 บาท (ไม่เกิน 35 วันทำการ) ขั้นตอนขอกู้ 29 วัน ขอเบิก 6 วัน อำนาจการอนุมัติของอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักบริหารเงินทุน

13.2.1 ขั้นตอนขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(1) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ รับคำขอกู้เงินของสหกรณ์ จำนวน 5 วันทำการ

- ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารประกอบคำขอกู้เงิน
- วิเคราะห์ถึงความจำเป็นของสหกรณ์ และความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- ศึกษาข้อมูลในพื้นที่
- ให้ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์

และส่งเรื่องให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2

(2) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 รับคำขอกู้เงินของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์และความเห็นของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์. จำนวน 3 วันทำการ

- ตรวจสอบเอกสารประกอบคำขอกู้

- ให้ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาถึงความจำเป็นความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการและความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้และส่งคำขอกู้ให้กรมฯ พิจารณาต่อไป

(3) กรมส่งเสริมสหกรณ์รับคำขอกู้ จำนวน 20 วันทำการ

- ตรวจสอบเอกสารคำขอกู้ให้ครบถ้วน

- ศึกษาข้อมูลในพื้นที่

- วิเคราะห์คำขอกู้เสนอประธานคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ กพส.กรม

ส่งเสริมสหกรณ์/สำนักบริหารเงินทุน

- เตรียมเอกสารการประชุม จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้

กองทุนพัฒนาสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักบริหารเงินทุน

- จัดทำรายงานผลการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ กพส.

(4) คณะกรรมการ กพส./อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักบริหารเงินทุนพิจารณาอนุมัติ/ไม่อนุมัติให้สหกรณ์กู้เงิน กพส. และสำนักบริหารเงินทุนแจ้งผลการพิจารณาให้จังหวัดทราบเพื่อแจ้งสหกรณ์ทราบ จำนวน 1 วันทำการ

รวมขั้นตอนขอกู้เงิน จำนวน 35 วันทำการ

13.2.2 ขั้นตอนขอเบิกเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1,3 จำนวน 2 วัน

(2) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...ช่วยแนะนำสหกรณ์จัดทำหลักฐานการกู้ยืมและหลักประกัน พร้อมทั้งตรวจสอบสัญญากู้ยืมเงิน หนังสือค้ำประกัน หลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน และส่งให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 แล้วแต่กรณี จำนวน 1 วันทำการ

(3) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด/สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 ตรวจสอบเอกสารการขอเบิกเงิน สัญญากู้ยืม หนังสือค้ำประกัน และหลักประกันอื่น (ถ้ามี) พร้อมเอกสารประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามในเอกสารต่าง ๆ พร้อมทั้งดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์พร้อมแจ้งสหกรณ์และแจ้งให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ทราบด้วย จำนวน 3 วันทำการ

รวมขั้นตอนขอเบิกเงิน จำนวน 6 วันทำการ

รวมขั้นตอนขอกู้และขอเบิกเงิน กพส. จำนวน 35 วันทำการ

หมายเหตุ

1. ระยะเวลา หมายถึง วันเวลาทำการ

2. กรณีสหกรณ์จัดส่งเอกสารประกอบคำขอกู้ไม่ครบถ้วน ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือ สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ฯ พื้นที่ 1 และ 2 จัดทำหนังสือแจ้งให้สหกรณ์ชี้แจงและจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามคู่มือสำหรับประชาชน (ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558) หน้า 15

3. การนับระยะเวลาการปฏิบัติงานจะเริ่มต้นนับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ทุกขั้นตอน

1. บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์

1.1 แจ้งสหกรณ์จัดทำแผนกู้เงิน กพส. ประจำปี และรวบรวมรายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ ภายในเดือนกรกฎาคม

1.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจัดประชุมกรรมการ/ผู้จัดการสหกรณ์ที่แจ้งแผน ความต้องการขอกู้เงิน กพส. ก่อนการจัดทำคำขอกู้

- ความรับผิดชอบของกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์
- การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์
- การจัดการเกี่ยวกับเอกสารทางด้านบัญชีเงินกู้
- การรายงานการใช้เงินกู้
- การส่งชำระหนี้ กพส. ของสหกรณ์
- วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ

1.3 วิเคราะห์คำขอกู้เงิน กพส. และตรวจสอบสภาพทั่วไปของสหกรณ์

1.4 สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ให้ประธานอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุน พัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัด (สหกรณ์จังหวัด)

1.5 ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาเงินกู้แก่สหกรณ์

1.6 รายงานผลการพิจารณาคำขอกู้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุน พัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัด เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายอนุมัติ

1.7 รายงานขอเบิกวงเงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

1.8 แจ้งผลการอนุมัติเงินกู้ให้สหกรณ์ทราบ เพื่อเตรียมเอกสาร หลักฐาน การขอเบิกเงินกู้

1.9 เมื่อได้รับอนุมัติวงเงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้งให้สหกรณ์มาจัดทำสัญญาและ หนังสือค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์หรือที่ทำการสหกรณ์นั้นๆ

1.10 เบิกจ่ายเงินกู้ กพส. เข้าบัญชีของสหกรณ์ลูกหนี้

1.11 แจ้งส่งคู่มือบัญชีสัญญาเงินกู้และค้ำประกันให้สหกรณ์ลูกหนี้ พร้อมทั้ง ให้สหกรณ์ออกไปเสิร์ฟรับเงิน และสำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. บัญชีที่รับเงินกู้ ส่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ภายใน 7 วัน นับแต่วันรับเงินกู้

1.12 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรายงานการจ่ายเงินกู้ พร้อมส่งเอกสาร

- สำเนาต้นฉบับหนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน ใบเสิร์ฟรับเงิน สมุดเงินฝาก ธกส. ของสหกรณ์ลูกหนี้ โดยสหกรณ์จังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายรับรองสำเนา ส่งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ ภายใน 15 วัน นับแต่วันเบิกจ่าย

1.13 จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมวงเงินกู้ และวงเงินค่าใช้จ่าย รายงานกรม

1.14 แจ้งกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ภายใน ระยะเวลา 3 เดือน และ 6 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ โดยกลุ่มงานฯ รวบรวมรายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเดือน ภายในวันที่ 3 ของเดือนถัดไป

1.15 กลุ่มงานฯ แจ้งหนี้ถึงกำหนดชำระแก่สหกรณ์ตามสัญญา

- ก่อนครบกำหนด 60 วัน
- ก่อนครบกำหนด 30 วัน

1.16 แจ้งกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ติดตาม เร่งรัดให้สหกรณ์ได้รับทราบหนี้ถึงกำหนด และชำระหนี้ตามกำหนดสัญญาโดยรายงานผลการปฏิบัติภายในเดือนที่รับแจ้ง

- ก่อนครบกำหนด 60 วัน

- ก่อนครบกำหนด 30 วัน

1.17 ประสาน แจ้งสหกรณ์คำนวณดอกเบี้ยการชำระหนี้ เพื่อให้ดอกเบี้ยถูกต้องเป็น ปัจจุบัน

1.18 รายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้งการชำระหนี้สหกรณ์ พร้อมเอกสาร

- สำเนาหนังสือนำส่งชำระหนี้ของสหกรณ์ จำนวน 1 ฉบับ

- สำเนาใบโอนชำระหนี้ (ชกส.) ของสหกรณ์ จำนวน 1 ฉบับ

*ปัจจุบันแนะนำให้สหกรณ์ชำระหนี้ด้วยระบบบาร์โค้ดทั้งหมด เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และง่ายต่อการติดตามตรวจสอบยอดเงินที่ชำระหนี้ได้

1.19 เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินชำระหนี้ของสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

- ส่งใบเสร็จรับเงินชำระหนี้ฉบับจริงให้สหกรณ์ลูกหนี้

- สำเนาใบเสร็จรับเงินชำระหนี้เก็บไว้ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อเป็นหลักฐาน

2. บทบาทหน้าที่ของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์

2.1 ร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้คำแนะนำกรณีสหกรณ์ขอกู้เงิน กพส.

2.2 ให้คำแนะนำสหกรณ์จัดทำคำขอกู้เงินพร้อมเอกสารประกอบ ตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และให้ความเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ด้วย

2.3 เมื่อสหกรณ์ได้รับการอนุมัติเงินกู้ แนะนำ ช่วยเหลือสหกรณ์จัดทำ ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน เพื่อจัดทำสัญญาและหนังสือค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ หรือที่ทำการสหกรณ์นั้น ๆ

2.4 ตรวจสอบและรายงานการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

- ครั้งที่ 1 ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่สหกรณ์เบิกรับเงินกู้

- ครั้งที่ 2 ภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่สหกรณ์เบิกรับเงินกู้

2.5 แนะนำสหกรณ์ แจ้งเตือน ติดตาม เร่งรัดการส่งชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา โดยนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน

- ครั้งที่ 1 ภายใน 60 วันก่อนถึงกำหนดชำระ

- ครั้งที่ 2 ภายใน 30 วันก่อนถึงกำหนดชำระ

3. บทบาท/หน้าที่สหกรณ์

3.1 แจ้งแผนความต้องการขอกู้เงิน กพส.ประจำปี ส่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ภายในเดือนกรกฎาคม

3.2 สหกรณ์ที่แจ้งแผนความต้องการขอกู้เงิน กพส. เข้าร่วมประชุม ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อรับฟังแนวทางการบริหารเงินกู้ กพส.

3.3 ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอกู้เงิน กพส.

3.4 เมื่อได้รับแจ้งผลการอนุมัติเงินกู้จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สหกรณ์ประชุม คณะกรรมการดำเนินการ มีมติ

- เบิกเงินกู้

- มอบอำนาจกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้รับผิดชอบ เบิกรับเงินกู้
 - มอบอำนาจกรรมการเปิดบัญชีและถอนเงินฝาก ชกส. ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ชื่อ สหกรณ์.....”

- หลักประกันเงินกู้ โดยคณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะ ผู้จัดการ หรือ
 อสังหาริมทรัพย์จำนอง (ถ้ามี) ค่าประกันหนี้

3.5 ส่งหนังสือเบิกรับเงินกู้

- รายงานเสนอสหกรณ์จังหวัดเพื่อขอเบิกรับเงินกู้
 - ประสานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหาร
 การจัดการสหกรณ์) เพื่อจัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือ
 ไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ หรือที่ทำการสหกรณ์นั้น ๆ ตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด

3.6 สหกรณ์จัดทำเอกสารหลังเบิกรับเงินกู้รายงานสหกรณ์จังหวัด ภายใน 7 วัน นับแต่วันรับ
 เงินกู้

(1) ใบเสร็จรับเงินกู้ของสหกรณ์

- ตามจำนวนเงิน และวันที่ที่สหกรณ์ได้รับเงินโอนเข้าบัญชี เงินฝาก ชกส.
 - กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม รับรองใบเสร็จรับเงิน จำนวน 2 คน

(2) สำเนาสมุดเงินฝาก ชกส.

- กรรมการรับรองสำเนาสมุดเงินฝาก ชกส. จำนวน 1 คน

3.7 จัดทำและแยกทะเบียน เอกสารทางด้านบัญชีเงินกู้ กพส. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
 การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

3.8 มอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก

(1) กำหนดแผนปฏิบัติงาน

(2) รายงานติดตามผลการปฏิบัติตามแผนงานเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
 ประจำเดือนพิจารณา

3.9 มอบหมายกรรมการ/ประธานกลุ่ม/เจ้าหน้าที่สหกรณ์ แจกหนังสือเตือนและติดตาม
 สมาชิกเรื่องการชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา เป็นรายบุคคล 2 ครั้ง

- ครั้งที่ 1 ภายใน 60 วันก่อนถึงกำหนดชำระ
 - ครั้งที่ 2 ภายใน 30 วันก่อนถึงกำหนดชำระ

3.10 ประสานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ
 สหกรณ์) แจ้งการคำนวณดอกเบี้ย เพื่อให้การชำระหนี้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

3.11 สหกรณ์ส่งชำระหนี้ ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เข้าบัญชี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 การเกษตร สาขานางเลิ้ง เลขที่ 01000 - 1 - 00010 - 8 (ขอให้ชำระหนี้ด้วยระบบบาร์โค้ดเท่านั้น)

3.12 รายงานการชำระหนี้ และส่งเอกสารให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดโดยด่วน

- สำเนาใบโอนชำระหนี้ (ชกส.) จำนวน 2 ฉบับ กรรมการรับรอง 1 คน

4. สรุปขั้นตอนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์กรณีเป็นทุนให้สมาชิกกู้

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
1	กำหนดหลักเกณฑ์ ของสมาชิกที่ขอ กู้เงิน	- ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ - มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ก่อนระยะเวลา การสำรวจความ ต้องการเงินกู้ของ สมาชิก
2	สำรวจความ ต้องการของ สมาชิกประจำปี	ตามแบบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด แนะนำ - ระยะเวลาความต้องการเงินกู้และ ส่งชำระหนี้ - สอดคล้องกับฤดูกาล วัตถุประสงค์ การใช้เงินกู้ - ผลผลิต/ไร ที่คาดว่าจะได้ตามเกณฑ์ที่ ส่วนราชการ, เกษตร หรือ ธกส. กำหนด	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์/ประธาน กลุ่มที่ได้รับ มอบหมาย	ภายในเดือน กรกฎาคม
3	จัดทำแผนขอ กู้เงิน	ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ พิจารณากำหนดแผนกู้เงิน กพส. โดยใช้ ข้อมูล - ผลการสำรวจประจำปี - ใช้ข้อมูลผลการสำรวจปีที่ผ่านมา เป็นฐาน โดยเพิ่มร้อยละ 20 - แผนปฏิบัติงานสหกรณ์ 3 ปี เป็นฐาน - จัดทำโครงการ ตามวัตถุประสงค์ความ ต้องการของสมาชิก	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์	ภายในเดือน กรกฎาคม
4	รายงานแผนการกู้ เงินประจำปี	สหกรณ์ส่งแผนการกู้เงินประจำปี ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - ตามแบบที่จังหวัดกำหนด	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ภายในเดือน กรกฎาคม
5	ส่งคำขอกู้เงิน กพส.	สหกรณ์ใช้แบบและเอกสารประกอบ คำขอกู้เงินตามที่คณะกรรมการบริหาร กพส.กำหนด 1. แบบคำขอกู้เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์ 2. งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนก่อน รายงานขอกู้ 3. งบดุล และงบกำไรขาดทุนปีก่อนที่ยื่น คำขอกู้ เว้นแต่สหกรณ์ปิดบัญชีไม่แล้ว เสร็จ ให้ใช้งบการเงินก่อนหน้านั้น 1 ปี	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์	ก่อน 30 วันตาม ระยะเวลาฤดูกาล ความต้องการ ของสมาชิก

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
		4. สำเนารายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มิมติ ขอกู้เงิน		
6	เอกสาร ไม่ครบถ้วนและ ไม่ถูกต้อง	สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขและจัดส่งข้อมูล เพิ่มเติมให้ครบถ้วน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย และ/หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์	ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ ที่ได้รับแจ้ง จากสำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด
7	ไม่ประสงค์ขอกู้ เงิน	1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มิมติ - ไม่ขอกู้เงิน และเหตุผลประกอบ - รายงานเป็นหนังสือส่งสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดโดยด่วน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่ ที่ประชุม คณะกรรมการ ดำเนินการ มิมติ
8	การเบิกรับเงินกู้ กพส.	เมื่อสหกรณ์ได้รับหนังสือแจ้งผลการ อนุมัติเงินกู้ กพส. จากสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด 1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มิมติ - ขอเบิกเงินกู้ - แต่งตั้งกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม ในเอกสาร สัญญาเงินกู้ - กำหนดหลักประกันคณะกรรมการ ดำเนินการทั้งคณะรวมทั้งผู้จัดการ(ถ้ามี) และ/หรืออสังหาริมทรัพย์ ค้ำประกัน เงินกู้ - แต่งตั้งกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม ในการเปิดและเบิกเงินฝาก บัญชีเงิน ฝาก ชกส. ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์ ชื่อ สหกรณ์.....” หรืออาจ ใช้สมุดบัญชีเงินฝาก ชกส.ฉบับเดิม	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผล การอนุมัติ

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
9	ส่งรายงานขอเบิก รับเงินกู้ กพส.	1. สำเนารายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ มีมติขอเบิก เงินกู้ 2. สำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ชื่อ สหกรณ์.....” 3. สำเนาบัตรประจำตัวและสำเนา ทะเบียนบ้านของผู้ค้าประกัน 4. เอกสารอสังหาริมทรัพย์จำนอง ค้าประกัน (ถ้ามี)	มอบหมาย	การอนุมัติ
10	เบิกรับเงินกู้ กพส.	กรรมการจัดทำสัญญากู้เงิน และผู้ค้า ประกันจัดทำหนังสือค้าประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	คณะกรรมการ ดำเนินการ ทั้งคณะและ ผู้จัดการ (ถ้ามี)	ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผล การอนุมัติ
11	รายงานส่ง เอกสารสำคัญ การรับเงินกู้ กพส.	สหกรณ์จัดส่งเอกสารรายงานสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด 1. ใบเสร็จรับเงินกู้ของสหกรณ์ - ตามจำนวนเงิน และวันที่ที่สหกรณ์ ได้รับเงินโอนเข้าบัญชี เงินฝาก ธกส. - กรรมการผู้มีอำนาจลงนามรับรอง ใบเสร็จรับเงิน จำนวน 2 คน 2. สำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. - กรรมการรับรองสำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. จำนวน 1 คน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่รับ เงินกู้
12	บัญชีและทะเบียน เอกสารเงินกู้ กพส.	จัดทำบัญชีและทะเบียนเอกสารเงินกู้ กพส. ถูกต้อง เป็นปัจจุบันเพื่อให้ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้เงินกู้	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นปัจจุบัน
13	บัญชีและทะเบียน เอกสารเงินกู้ กพส.	1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมี มติ หรือประธานกรรมการ/ผู้จัดการมี คำสั่งมอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ผู้รับผิดชอบ จัดทำบัญชีและ ทะเบียนเอกสารเงินกู้ กพส. ถูกต้อง	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นปัจจุบัน

		เป็นปัจจุบันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์		
14	ตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินกู้ของ สมาชิก	1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ - มอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ผู้รับผิดชอบตรวจสอบการ ใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด (กลุ่มงานฯ) เพื่อจัด ทำหนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำ ประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตามแบบที่กำหนด	คณะกรรมการ ดำเนินการและ ผู้จัดการ	ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งผล การอนุมัติ เงินกู้จาก สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด
15	ส่งเอกสารหลัง เบิกรับเงินกู้	1. ใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์ - ตามจำนวนเงินและวันที่ ที่สหกรณ์		

5. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ

1. สหกรณ์ควรมีการจัดทำบันทึกการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระของลูกหนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการติดตามทวงถาม
2. เมื่อสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ สหกรณ์จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งหรือหลายคน ร่วมกันตรวจสอบรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ แล้วจัดทำบันทึกการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ
3. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงระบบสหกรณ์ว่าเงินที่สมาชิกกู้ไปเป็นเงินของสมาชิกและเงินกู้ยืม หากสมาชิกไม่ชำระหนี้ก็จะเกิดผลกระทบต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม
4. ติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างจริงจัง พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้สมาชิกรู้ถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิ
5. ผู้บริหารและฝ่ายจัดการจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและจริงจังในการ แก้ไขปัญหาหนี้ค้าง
6. แบ่งโซนความรับผิดชอบในการติดตามเร่งรัดหนี้ และรายงานผลเสนอคณะกรรมการ ดำเนินการทุกเดือน เพื่อหาแนวทางแก้ไข
7. ในกรณีสมาชิกไม่มาติดต่อ สหกรณ์จะต้องออกหนังสือเตือนให้สมาชิกผู้กู้มาชำระหนี้
8. สหกรณ์ควรมีการตรวจทานหนี้ของสมาชิก 100% พร้อมทั้งติดตามเร่งรัดหนี้สมาชิกด้วย
9. ประธานกลุ่มต้องทำหน้าที่เร่งรัดหนี้สมาชิกในกลุ่ม โดยเมื่อใกล้กำหนดชำระหนี้ พนักงานสินเชื่อจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลการกู้เงินของสมาชิกมอบให้แก่ประธานกลุ่ม
